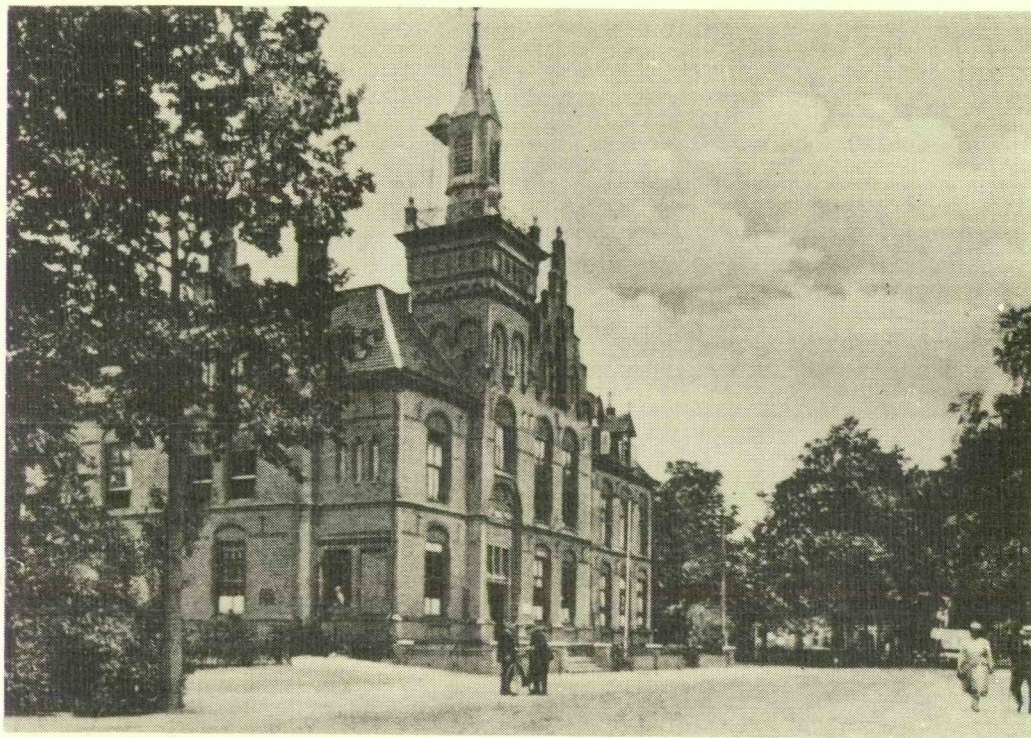

VAN ZOYS TOT SOEST

TIJDSCHRIFT VAN DE „HISTORISCHE VERENIGING SOEST”

3e jaargang, nr. 4, lente 1983

Historische Vereniging Soest
Opgericht 8 mei 1980.

Bestuur:

Voorzitter : P.J. van Doorn, Schoutenkampweg 113, Soest
Secr.-Penningm.: P.J. van den Breemer, Vosseveldlaan 21, Soest
Overige leden, vertegenwoordigers werkgroepen:
Mr. E.A. Bánki, Hildebrandlaan 29, Soest
A.J. van den Dijssel, Lange Brinkweg 11, Soest
F.S.I. Knaapen, Nassauplantsoen 10, Soest
W. Schimmel, Steenhoffstraat 73, Soest
G. Staalenhoef, Aalsmeerweg 32 III, Amsterdam

Redactiecommissie:

Eindredacteur : F.S.I. Knaapen, Nassauplantsoen 10, Soest
Leden : E. de Bree, Braamweg 54, Soest
P. Siegers, Van Straelenlaan 8, Soest
Vormgeving : F. Elsman, Bachweg 66, Amersfoort

Alle rechten voorbehouden.

Overname uit deze uitgave is alleen toegestaan na schriftelijke toestemming van het bestuur van de Historische Vereniging Soest.

De contributie is vastgesteld op vijf en twintig gulden.
Betaling op de rekening van de Historische Vereniging Soest, bij de Rabobank te Soest no. 3599-02235.
Gironummer van de Rabobank is 212775.

JAC. VAN LOOY, schrijver-schilder (1855-1930)

"Een van de allermooiste gebouwen van Soestdijk was in 1900 "Zomerzorg" op 't Lange Eindt van Soest, wijk A no. 56"; deze ontboezeming van Jac. van Looy haalde ons lid J.D.H. van der Neut aan als begin van zijn artikel "Zomerzorg" te Soestdijk in het vierde nummer van de eerste jaargang (lente 1981) van ons tijdschrift.

Het pand moet voor Van Looy toen hij er zich in 1894 na enige jaren van reizen en trekken vestigde, een waar lustoord zijn geweest, waar hij de impressies, welke hij tijdens zijn reizen heeft opgedaan rustig kon uitwerken in woord en beeld.

In 1884 wint Van Looy samen met J. Dunselman de Prix de Rome en deze onderscheiding maakt het hem mogelijk verschillende buitenlandse studiereizen te maken.

Dit houdt mede in, dat hij op zijn reizen naar Italië, Spanje en Marokko een aantal kopieën van beroemde meesterwerken moet maken. Hij schildert onder andere de Sibylle Delphica van Michelangelo in de Sixtijnse kapel te Rome.

Het plafond van deze pauselijke kapel te Rome - of liever gezegd het gewelf - is in het midden vlak, maar aan de zijkanten rondgebogen. In het middenplafond schilderde Michelangelo een vijftal oud-testamentische taferelen. Op de rondingen aan beide zijden bracht hij de gestalten van de profeten uit het volk van Israël en de sybillen uit de omringende heidense volkeren, die de komst van Christus hadden voorspeld, aan. Eén van deze sybillen, die van Delphi, schilderde hij op het ogenblik, dat zij haar arm uitstrekt om een schriftrol op te nemen en daarbij een visioen krijgt. Plotseeling wendt zij haar hoofd om en haar grote ogen zien strak naar de andere richting. Zij staart als het ware in het wonderbare.

Zijn doek heeft grote afmetingen (225 x 168 cm), zodat het na gereedkomen als tegenhanger kan fungeren van de "Sybille Lybica" die Van der Waay in 1883 kopieerde. Van Looy was bij de eerste aanblik van het fresco zo gegrepen, dat geen moeite hem teveel was om een kopie te vervaardigen evenwaardig aan het origineel. Het naschilderen van een plafond-fresco op zich is al een moeizaam werk, te meer, als ook de belichting te wensen over laat.

Zijn verblijf in Italië beperkt zich niet alleen tot Rome, maar hij trekt langs alle bekende kunststeden in dit mooie land.

Met de boot gaat hij tenslotte van Genua via Marseille naar Barcelona om in die stad zijn reis door Spanje te beginnen. Burgos, Salamanca, Toledo, Cordoba, Sevilla, Granada en vele andere steden worden bezocht; de daar aanwezige kunstschaten bestudeerd.

Bij zijn rondreis door Spanje be kroop hem ook de lust om eens aan de overzijde van de Straat van Gibraltar te gaan kijken. Deze onderneming was niet van gevaar ontbloot in die tijden. Toch steekt hij in november 1886 over van Cadiz naar Tanger en komt daarmee in een voor hem onbekende en heel andere wereld terecht.

De indrukken van het leven in deze noord-afrikaanse stad, die hij bij terugkeer in ons land in het verhaal "Gekken" verwerkt overweldigen hem. De mensen in Tanger doen hem sterk denken aan de figuren uit het werk van Rembrandt. In één van zijn brieven aan zijn vriend en leermeester aan de Rijksacademie te Amsterdam - August Allebé -

Jac van Looy

schrijft hij: "Me dunkt, die soort lui moet hij vroeger aan de Buitenkant hebben zien wandelen. Een beetje opgesmukter maar dezelfde dikke kooplui die zo schommelend lopen, de buik vooruit, net hanen"! Terug in Spanje gaat hij naar Sevilla en Madrid, in welke laatste stad Velázquez wordt bestudeerd en diens Los Barrochos gekopieerd. Het werk, dat hij op zijn reizen heeft gemaakt, stuurt Van Looy ter beoordeling naar zijn vriend Allebé te Amsterdam, welke laatste de toenmalige beheerder van Teylers Museum - de schilder J.H. Scholten - uitnodigt het werk van Van Looy te komen bekijken. Deze is zo enthousiast, dat hij voor een bedrag van f 800,- alle in Italië gemaakte werken voor het museum aankoopt.

Van Looy noemde zichzelf "schilder van huis uit en schrijver door toevallige omstandigheden". Toch kent iedereen wel zijn trilogie "Jaapje" "Jaap" en "Jacob", waarvan het eerste deel wel het meest bekend is geworden.

De jeugd van Van Looy is niet over rozen gegaan. Op zeer jonge leeftijd verloor hij zijn ouders en werd hij te Haarlem - de stad die hem desondanks tot aan zijn dood bleef trekken - in een weeshuis geplaatst. De opvoeding daar was als in elk weeshuis zeer streng, maar toch zodanig, dat Van Looy aan die jaren kostbare en goede herinneringen bewaarde.

In "Jaapje" zou de neerslag van die periode zijn weergegeven.

Als schrijver had Van Looy niet uitsluitend gevoel voor proza, maar ook voor rijm en rythme. Bij hem sluit het rym rhythmische eenheden duidelijk hoorbaar af en verbindt door de gelijke klanken tevens de versregels.

Duidelijk komt zijn schrijverstalent uit in zijn in 1892 geschreven: "De dood van mijn poes": waar hij schrijft:

"O, mijn kleine, mijn koningskat, als ge zóó dood zijt, als ge zoo moet verdwijnen, dan zal ik u bouwen uit mijn harteschat, een ruim rein graf, een mausoleum van ijslijnen. Daarvoor is heel de hemel mijn, zoo hoog en koud mag schijnen, ik zal er van nemen ijslijnen en weven tot een wade om uw kleinheid fijn. Met gebloemt van de kou, met sneeuw geontblader, met dons van rijp en briljanten van ijs, kom ik u dekken, zal ik u strekken in mijn doodenpaleis. Daar is 't gewuif van blauw kristallijn, en daar zullen sterren en doodsvlammen zijn ..."

Van Looy was een man met een filosofische, beschouwende geest, die op een onopvallende wijze zijn eigen weg ging. Hij heeft de publiciteit nooit gezocht noch roem begeerd. Het verblijf in het weeshuis heeft een levenslang stempel op zijn karakter gedrukt.

In zijn boek "Soest bij kaarslicht en tuitlamp" heeft Engelbert Heupers een apart hoofdstuk aan de schilder-schrijver Van Looy gewijd, waarbij vooral de periode dat hij te Soest woonde (1895-1907) wordt belicht.

Uitvoeriger is het boek "Jacobus van Looy, schilder van huis uit, schrijver door toevallige omstandigheden" van Peter Winkels en Chris Will, welk boek aan de hand van een aantal citaten van de kunstenaar een boeiend tijdsbeeld van de schilder-schrijver en van de kring waarin hij vertoefde (de Tachtigers) geeft. In onze rubriek "boekenplank" treft u een bespreking van het boek aan.

Jammer, dat zowel de honderdste geboortedag als de herdenking van de honderdste sterfdag geheel onopgemerkt is voorbijgegaan. Ook hier ligt een taak voor onze nog jonge vereniging zowel als voor de Stichting Oud Soest. Wellicht behoort dan een kleine expositie rondom van Looy niet tot de onmogelijkheden!

Bronnen:

Kunst zien en genieten, door S.H. Galema en J.B. Knipping, 1942
 Woordkunst, door M.A.P.C. Poelhekke, 1943
 Kunst van Spanje, door José Gudiol, z.j.
 Soest bij kaarslicht en tuitlamp door E. Heupers
 Jacobus van Looy, schilder van huis uit, schrijver door toevallige omstandigheden door Peter Winkels en Chris Will, 1982

DOMINEE JACOBUS JOHANNES BOS

door P. J. van den Bremer

In het archief van de gemeente Soest bevindt zich een lijvig manuscript, echt geheel met de hand geschreven, van Dominee Bos. Het draagt als titel:

--- Soest, Gemeente in de Provincie Utrecht.

Wat er van hare geschiedenis, van de vroegste tijden tot op heden, bekend is.

Verzameld door J.J. Bos.

Em Predikant der Herv. Gemeente aldaar. 1907.

Wie was Dominee Jacobus Johannes Bos? Deze vraag beantwoordt hij zelf in zijn manuscript.

Hij is geboren in Utrecht 20 Juni 1817, en werd "Candidaat tot de H Dienst" in Overijssel op 6 Mei 1840. Zijn bevestiging als Predikant te Soest volgde op 24 October 1847.

Het is dus al ca. 135 jaar gelden, dat Ds. Bos in Soest zijn kerkelijke betrekking aanvaardde. Dat werk nam al zijn vrije tijd in beslag, zoals hij zelf schrijft.

Maar hij maakte wel veel aantekeningen gedurende zijn loopbaan als Predikant, omdat hij altijd voornemens was uit al die notities de geschiedenis van Soest te schrijven.

Hiermee is hij begonnen toen "de dagen mijner rust" waren gekomen. Hij vroeg en verkreeg eervol emeritaat op 1 November 1892, dat wil dan zeggen, na een staat van dienst te Soest van 45 jaren, op 75 jarige leeftijd.

Voor zijn verdiensten werd hij op 6 December 1892 benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Dominee Bos was gehuwd met Maria van Piekeren, die te Soest op 71 jarige leeftijd overleed in het jaar 1889. Hij verhuisde, na zijn afscheid als predikant te Soest, naar Amersfoort, waar hij een woning betrok aan de Muurhuizen. Daar begon hij de geschiedenis van Soest te schrijven. Het werd een dikke bundel volgeschreven vellen.

Van de vele hoofdstukken noemen wij enkele onderwerpen:

Omvang van de Gemeente - naam - oudheid en bevolking.
 Wateren en wegen, bijzondere plaatsen en plaatsnamen.
 Bronnen van bestaan van de Soester ingezetenen.
 Oorlogsrampen, verhouding tot de Staat en tot de Kerk.
 De Nederduitsch Hervormde Gemeente.
 De Roomsch Catholieke Gemeente.
 Het lager onderwijs en verenigingen van allerlei aard.
 Een beschrijving van een groot aantal buitenplaatsen.

Deze "Geschiedenis van Soest" is nooit uitgegeven. Wel is er door verschillende schrijvers over de geschiedenis van Soest gretig gebruik gemaakt van deze bron, zodat er uit het werk wel e.e.a. is gepubliceerd, wat natuurlijk heel gewoon is, mits de bron is vermeld.

Graag willen wij als Historische Ver. Soest onze medewerking verlenen aan een volledige publicatie van deze manuscripten van Ds. Bos.

Behalve geschiedenis schrijven, kon Ds. Bos ook dichten, en er werd van zijn hand zelfs een dichtstuk uitgegeven, nl. "Het Huis van Bethanie". Verschillende van zijn toespraken, gehouden bij Godsdienstoefeningen te Soest en Soesterberg, alsmede beschrijvingen van "De Kloosters Marienburgh en Marienhof te Soest" zijn in druk verschenen. Wij zouden graag over deze publicaties beschikken, doch dat zal wel een wens blijven.

Dominee Bos overleed op 1 maart 1913 te Amersfoort, op 95 jarige leeftijd, en hij werd op 5 maart d.a.v. begraven naast zijn kerk in de Kerkebuurt te Soest.

De grafzerk is daar nog aanwezig, en daarop staat vermeld:

Alida Elisabeth Craandijk, geb. te Amsterdam 2-1-1797

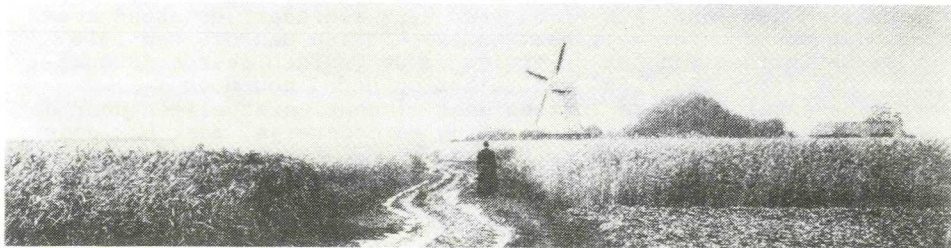
Overl. te Soest 22-6-1875

Maria Bos- van Piekeren, Geb. 20-12-1818

Overl. 1-11-1889, en haar echtgenoot Johannes Jacobus Bos

Geb. 20-6-1817, overl. 1-3-1913.

Mejuffrouw Craandijk was bewoonster van de buitenplaats "Hofslot" in de Birk, waar de Familie Bos dikwijls op bezoek kwam. Deze villa is later afgebroken; bij graafwerkzaamheden in december 1982 zijn de oude muurresten weer te voorschijn gekomen. Maar dat is weer een verhaal apart.

PALM PASEN

door Simon van Alphen

Palmpasen en Pasen mogen dan bij uitstek christelijke feesten zijn, toch gaan veel gebruiken rond deze dagen terug op de heidense oudheid. Eigenlijk geldt dit voor alle christelijke feestdagen; denkt u maar aan Kerstmis.

Maar ook het voorjaarsfeest, het feest van de zon, dat door de kerk werd omgedoopt tot het feest van de opstanding, had een belangrijke rol in het leven van onze voorvaders.

Ook zij vierden op dat lentefeest een opstanding, met name een opstanding in de natuur; een gevoel dat ook nu nog in velerlei toonaarden wordt bezongen.

Voor die oude germaanse stammen gold die opstanding in de natuur vooral het herstel van de vruchtbaarheid van de bodem. De kerk heeft in het begin getracht die heidense feestgebruiken uit te roeien, maar de diepgewortelde tradities en de angst van de mensen voor de toorn van de vanouds vereerde goden (je weet maar nooit hoe je ze nog eens nodig kan hebben!) maakten dat men overging de heidense gebruiken in christelijke zin te vertalen.

Men wilde zich wel tot het christendom bekeren, - zij het soms onder dwang van de geldende politieke omstandigheden - maar van de feesten moest de kerk afblijven. Vergelijken wij die levensinstelling met de mentaliteit in onze dagen, dan blijkt er niets veranderd te zijn. Ook nu nog willen wij alles, mits maar niet wordt getornd aan Vult u het zelf maar verder in.

Mevrouw dr. Catharine C. van de Graft schreef in 1910 een studie over "Palmpaasch", waarvan in 1938 een vernieuwde versie verscheen. Zij publiceerde daarin een kaart van het "Nederlansch Palmpaaschgebied", waarop alle plaatsen waar toenmaals aan folkloristische palmpaas-viering werd gedaan staan aangegeven, met vermelding van de lokale vormen die in de loop van de jaren zijn ontstaan.

Opmerkelijk is, dat behoudens een tiental plaatselijke uitschieters, de folklore rond Palmpasen zich beperkte tot een door natuurlijke grenzen afgeschermd gebied, te weten de provincies Groningen, Drente, Overijssel en Gelderland tot de lijn Hattem, Epe, Vaassen, Renkum, Veenendaal en de oostelijke Betuwe. In grote lijnen zou men kunnen zeggen, dat de rivieren IJssel en Waal/Rijn de grens vormden. Tussen het verschijnen van de eerste publicatie en de nieuwe versie van 1938 blijkt in veel plaatsen niet meer de hand te worden gehouden aan de traditionele lokale of regionale vormen van de palmpaas en de daarbij te zingen liederen.

Mevrouw van de Graft - door haar studie een specialiste op het gebied van de palmpaasviering - heeft tijdens haar lange leven (zij werd geboren in 1874) de ontwikkelingen rond palmpasen op de voet gevolgd. In 1963 schreef zij: "Er heeft aan herleving plaats. Laat de vormen veranderen, het oude gebruik blijft bestaan". De neofolklore doet zijn intrede, niet alleen in het "oude gebied", maar ook elders in het land. Als er nu weer eens een kaart getekend zou worden, dan zou deze er weer heel anders uitzien dan die van 1910 of 1938. De invloed van het onderwijs en de georganiseerde jeugdbeweging in de jaren 1935/1960 werkte tot op heden nog door.

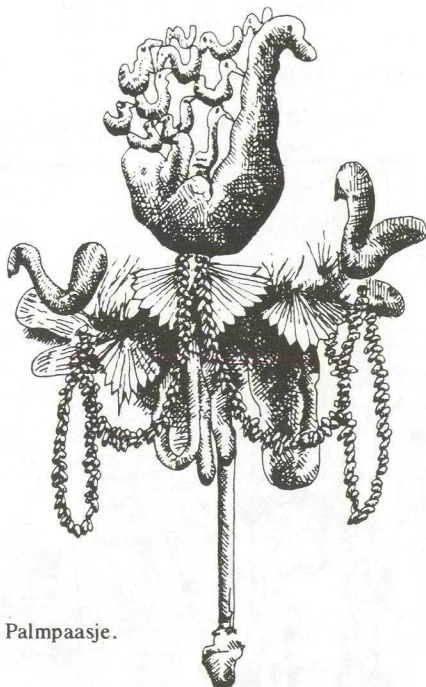
Jammer is evenwel dat deze invloed snel afneemt, niet alleen door de veranderde mentaliteit in jeugdbeweging en onderwijs, maar ook door de rond 1960 ingezette ontkerkelijkheid.

Waaruit bestonden die oude gebruiken rond Palmzondag?

Op die dag liepen/lopen de kinderen na de palmprocessie in de kerk met hun palmpaas, bestaande uit een stok, waaraan lekkernijen geregen

zijn: krentebollen, sinaasappelen, vijgen en versierd met bloemen en papieren slingers.

Bovenop prijkte altijd een broodvogel, b.v. een haan, gans of zwaan. Deze vogel symboliseert de oud-germaanse vruchtbaarheid. Ook de in sommige plaatsen verwerkte broodkransen (nabootsingen van het zonnepad) werden meege dragen op de palmpaas om de zon bij haar nieuwe omloop weer op gang te helpen. Tussen de spaken van de krans of het rad werden wel vier of acht broedende kippen aangebracht als teken van zonnewarmte.

Palmpaasje.

Ook de nu nog rond Kerstmis gegeten "kerstkrans" van bladerdeeg met amandelspijs en versierd met kleurige vruchten e.d. zou zijn terug te voeren tot het zonnepad.

In de dertiende eeuw kwam er een nieuw element bij: de palmezel. Een oorspronkelijk echte ezel - later vervangen door een houten nabootsing - met een Christusbeeld erop, die medege trokken of gedragen werd in de palmprocessie. Een herinnering aan de intocht van Christus in Jeruzalem. Het trekken van het beeld was in sommige streken een grote eer; elders een vorm van boetedoening. In de 16e eeuw ging in onze streken ten gevolge van de reformatie dit gebruik weer teniet. Zo bepaalde een keur in Uitgeest uit 1635 onder meer, dat de ouders van de kinderen boete zouden moeten betalen als zij "op Palm-sondagh of daer omtrent" betrapt werden bij het "lopen singen met Palm of diergelijkcke groentelangs de wegen". In het Centraal Museum in Utrecht is nog een palmezel aanwezig, welke afkomstig is uit 's-Heerenberg. In ons land zijn mij geen meerdere exemplaren bekend. Komt men echter in West-

falen, Beieren en Oostenrijkse musea dan is de palmezel geen zeldzaamheid.

In Spanje worden in de processies welke op palmzondag door de steden trekken nog altijd deze beeldengroepen medege dragen, voorafgegaan door grote groepen volwassenen en kinderen met een palmpaas in de hand. In de kleine dorpen en stadjes in het binnenland is dit een schilderachtig gebeuren, dat nog echt voortkomt uit de volksziel. De steden Sevilla en Malaga zijn in dit opzicht internationaal beroemd. Ik vermeldde reeds, dat de versieringen van de palmpaas in onze streken sterk plaatsgebonden zijn. De palmpasen van Hattem en Harderwijk zijn groot en rijk versierd. In Naarden en in steden als Venlo en Roermond, waar vele gebruiken op grond van kerkelijke tradities lang in leven zijn gehouden, ziet men veelal de haan in top en niet de elders gebruikte zwaantjes.

Is Pasch-Feest, dat is licht te merken,
Daar jarretje de Koopvrouw zent,
Dat zy door yverig te werken,
De Palm-Pasch hieraan heeft bereid,

Op dat de Kindren zich vermaaken
Met al het lekkers en al 't groen,
Gehoeft aan groote of kleine slaaken:
Zo kan de Jeugd haar keus voldoen.

N°. 27.

De Amsterdamse
Palmpaaskoopvrouw,
naar een tekening
van J. Robijn in 1795.

Ziet, Vader krijgt een klein Palmpaasje
Voor 't Dochtertje, dat hy bemint,
Hoe vreslyk is daar met het Kind!
Maar liever broed' koni base een Baaie.
Een groos met era Klavervog,
En abbele Haanjes, op het toppje,
Gelyk ook met een Ei in 't dopje,
Bakket en Koek, dat zy wel mag.

Intusschen is het so gelegen,
Dat het Gebruik het hart der Jeugd
Kin slaaken tot vermaak en vreesd,
Die zy al speeltende mag plengen.
Der Kindren hand is rijk gevuld,
Een klein Geschenkje doet hen leeren,
Een matte Leven wel waarden.
Dat set men hen daar toe in schuld.

Wilt wakker dan uw Pigt betrahen,
O Kindren! zo wordt gy belouwd,
Met voordel, dat sw yver kroont,
Zo moogt gy een ieden gant verachten.
Zo frekt ge uw Ouderen tot vreesd;
Ja zult gy roem in ryper Jaeren:
Zo zult gy al het goede erwaeren,
Gehoeft aan Vlyt, Verstand en Deugd.

Te Amsterdam, by de ERNGEN, van de Wd. C. STRICKS, Boekverkoper in de Warmoe-trant, het derde huis van de Papebruggelag.

In de van oudsher katholieke streken waren bij de palmwijding tijdens de hoogmis op palmzondag de in de palmpaas gebruikte (buxus) palmtakken eerst gewijd. Zij maakten dan ook deel uit van het liturgisch handelen.

Op haar kaart uit 1938 geeft Mevrouw van de Graff zeer nauwkeurig aan in welke plaatsen men heeft:

1. een vogeltje op een stokje
2. een grote vogel op een stok
3. een dennetak met een, twee of drie vogeltjes

4. een horizontale broodkrans
5. een verticale broodkrans
6. een stok met doorboorde lekkernijen

De in streektaal of plaatselijk dialect bij de optochten in de namiddag van Palmzondag te zingen liederen verschillen van plaats tot plaats, alhoewel het bij nadere beschouwing dikwijls slechts om heel kleine verschillen gaat. Deze liedjes zijn een aparte studie waard.

Na het feest van de zondag valt de palmpaas in twee delen uiteen, nl. enerzijds de aan de stok bevestigde lekkernijen, die werden opgegeten (herinnering aan de oud-germaanse offermaaltijd?) resp. bewaard tot zaterdag voor Pasen als om twaalf uur in de middag de kerkklokken door het luiden het einde van de vastentijd aankondigden, resp. door hun beieren strooiden met eieren, die met Pasen (vruchtbaarheidsfeest) mochten worden gezocht in de tuin of rond het huis! Anderzijds bleef de gewijde palmtak over, die een heel jaar lang in huis werd bewaard. Aan de palm werd een afwerende kracht toegekend bij dreigend gevaar als onweer, ziekte e.d. Ook het gebruik om bij het bouwen van een huis, wanneer het hoogste punt is bereikt naast de vlag een palmboompje in top te steken, is terug te voeren tot de gedachten rond bescherming resp. afwering.

Engelbert Heupers vermeldt in zijn "Volksverhalen uit Gooi- en Eemland en van de Westelijke Veluwe" onder nummer 1482 een verhaal, dat hem door Willem Elders werd verteld en dat een goede illustratie geeft van de afwerende kracht die aan de palmtak werd toegekend. Deze Willem Elders werd in 1895 geboren te Laren, maar woont sedert 1938 te Eemnes, waar ook zijn vader werd geboren. Hij vertelde het verhaal op 9 september 1963, maar zou het ook vandaag nog kunnen verhalen, want hij woont nog steeds te Eemnes aan de Nieuweweg. Hij vertelde:

"Ome Tijmen woonde op 't Zevenend en doar trouwde ik bie in. Hij had 'dear zo'n groot dik peerd op stal stean en ik weet het nog best, de 'eerste, de beste nacht, deed die knol niks as hinnikken. Alsmoar 'weeran.

"Anderdoags zei ik het teugen Ome Tijmen. "O, die het vast de nacht-merrie bij hum gehad", zei die. "Laten we moar eens gean kijken".

"Nu wij near de stal toe en jawel hoor, de manen waren heel opgekruld. Doaraan zag je dat de nachtmerrie er geweest was. "Ik zal hem 'zegenen", zei m'n ome.

"Dan heur je hem 's nachts niet meer". En hij ging met een palmtakje 'met wijwater over 't peerd. Ik heb later niks meer geheurd. De

"nachtmerrie kan niet teugen wijwater, heurde ik later van ome Tijmen".

Palmpasen is een bijna onuitputtelijk onderwerp, want het heeft zoveel kerkelijke en folkloristische raakvlakken, dat naar gelang je je er meer in verdiept, je steeds meer bijzonderheden aantreft, die aantonen, dat het leven vroeger nog niet zo ongezeellig was.

Bronnen:

Palmzondag door Dr. C.C. van de Graft, Utrecht 1938

Folklore in het dagelijks leven door Ton de Joode, uitgave Sijthoff Alphen aan den Rijn 1977

Onze folklore door S.J. van der Molen en P. Vogt, uitgave Elsevier Amsterdam 1980

Nederlandse volksgebruiken bij hoogtijdagen door Dr. C.C. van de Graft, opnieuw bewerkt door Dr. Tj.W.R. de Haan, uitgave Het Spectrum 1978

SOEST 1815-1983

In het Rijksarchief te Utrecht ligt een schat aan wetenswaardigheden met betrekking tot de gemeenten in deze provincie opgeslagen; zo ook betreffende Soest.

Bij het herstel van Nederlands onafhankelijkheid, na de franse overheersing, is op last van Koning Willem I een inventarisatie gemaakt van elke gemeente. Aan de hand van een vragenlijst kon zodoende een voor die tijd goede indruk van de grootte, middelen van bestaan, religie, maar vooral ook van de mogelijkheden om bij een onverhoopte nieuwe vreemde overheersing verdedigende maatregelen te kunnen nemen, worden verkregen.

De gegevens voor de provincie Utrecht werden vastgelegd in "De Utrechtse gemeenten in 1815, antwoorden op vragenlijsten van het departement van oorlog".

Voor wat Soest betreft willen wij u de door onze vroede vaders verworven gegevens niet onthouden.

Op vraag 1 zou per 1 januari 1983 als antwoord zijn vermeld: 40.357 inwoners.

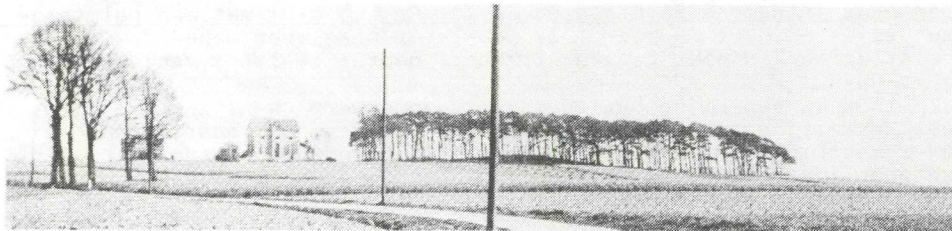
Vraag 2 laat weten, dat er 290 woningen (incl. hutten) waren, trekt men daar het antwoord op vraag 6 betreffende de agrarische "wooneenheden" vanaf, dan resten 87 behuizingen.

De gemiddelde woningbezetting bedroeg 5,38 personen, tegen 2,87 per 31 december 1982.

Dat Soest - met name de laatste kwart eeuw - sterk van karakter veranderde, blijkt uit het teruglopen van het aantal boerderijen tot 52 in 1983.

Het antwoord op vraag 4 toont aan, dat wij ook in die jaren een goede burgemeester hadden. Ook hij klaagt nl. over het kleine en bouwvallige gebouw dat als raadhuis diende, doch zijns inziens ingeval van nood tot een magazijn van fouragiën gebruikt zou kunnen worden. (Met nadruk wordt de term "geschikt zijn" vermeden!).

Vraag 17 laat een puzzeltje open voor onze leden. Welke molen wordt hier bedoeld?

VRAAG

1. Bevolking in zielen
2. Getal van woonhuizen, daar-
onder ook begrepen de buiten-
plaatsen onder de gemeenten
behoorende

ANTWOORD

1. Vijftienhonderd zestig personen
2. Tweehonderdnegentig, onder
welke eenige hutten begrepen
zijn

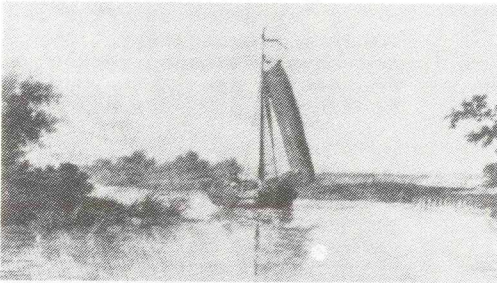
3. Voorname buitenplaatsen of bijzondere gestichten, hetzij kasteelen, kloosters, enz.
3. Drie buitenplaatsen, genaamd Blijendaal, Middelwijk en Storenberg. Voormalige geestelijke gestichten drie: thans genaamd: het Klooster, het Lange Huis en het Mopperthuis, de twee eerstgenoemde gewezen kloosters, het laatstgen. oudtijds gebruikt tot een zomerwoning van geestelijke zusters te Amersfoort verblijf houdende. Deze drie geestelijke gestichten worden heden door landbouwers en dagloners bewoond en leveren niets meer dan eenige uitwendige tekenen op
4. Publieke gebouwen, welke des noods zouden kunnen worden geoccupeerd voor magazijnen, kazernen of hospitalen
4. Publieke gebouwen worden alhier niet gevonden; alleen het raadhuis, dat een klein en bouwvallig gebouw is, zoude ingeval van nood tot een magazijn van forragien kunnen dienen
5. Getal der kerken van onderscheiden gezindheden
5. Twee, een Gereformeerde en een Roomsche kerk, benevens noch een kleine kapel onder het gehucht Isselt gelegen, welke tot particulieren dienst van de familie van Van Dam, Heeren van voorschreven heerlijkheid gestrekt heeft. Deze heerlijkheid had voormaals deszelfs eigen gerecht, doch wordt nu gecombineerd met Zoest bestuurd.

6. Getal van groote boeren-, kleine boeren- en keuters of arbeiders-woningen
6. Vijf en dertig boerderij. Agt en veertig kleine dito. Honderd en twintig arbeiderswoningen
7. Kazernen, hospitalen en stallingen aan den lande of de gemeente toebehoorende, met derzelve capaciteit respectievelijk
7. Worden binnen dezen gemeente niet gevonden

8. Welk getal van manschappen geschikt kan worden ingekwartierd, gerekend dat de meestvermogens met zes, en de minstvermogens met één man bezwaard worden
8. 210 paarden, 260 manschappen. De Burgemeester dezer gemeente vermeend echter alhier te moeten doen observeren, dat zes paarden tot zelfs bij de grootste boeren binnen deze gemeente, wegens de plaatsing van de paarden aan te groote inconvenientie is bloot gesteld, als zijnde hunne stallingen meest voor drie a vier paarden ingericht
9. Welk getal van paarden kan worden gestald, buiten de stedelijke of 's lands stallingen in de gemeente aanwezig
9. Buiten de bovenstaande opgaven zijn er geen stallingen voor handen
10. Getal en soort van 's lands magazijnen in de gemeente aanwezig
10. Magazijnen worden hier niet gevonden
11. Civiele en militaire gevangnissen, en voor welk getal gevangenen, zoo correctieel als crimineel geschikt
11. Een vertrek en de dorps toren geschikt voor correctionele straffen van vier a vijf gevangenen
12. Getal van gewone beurtschepen en trekschuiten, behoorende tot elk der veeren op de naburige plaatsen, en derzelver capaciteit, met betrekking tot het getal manschappen of lasten gewigt, die dezelve kunnen laden
12. Aparte beurtschepen of trekschuiten waren op dezen gemeenten niet, ofschoon met de rivier den Eem eene vrije toegang tot de Zuiderzee hebbende. Wordende alle goederen met de Amersfoorder beurtschepen van Amsterdam en vice versa varende aangebracht
13. Getal en soorten van voorname fabrieken en trafijken, of die een gedeelte van het bestaan der inwoners uitmaken, met opgave van de kwantiteit ongeveer van jaarlijksch debiet
13. Een glas of flessen fabriek, debiterende 's jaarlijks circa 500.000 flessen van groen glas, waaronder ook alle soorten van kelder flessen begrepen zijn. In vreedestijd beliep het getal wel tot 800.000 dito
14. Getal van onderscheidene soorten van ambachtlieden, als timmerlieden, wagemakers, smeden, koperslagers, metzelaars, bakkers, kleedermakers, schoenmakers
14. Een molenmaker, vier timmermans, een metzelaar, twee wagenmakers, een schilder en glazenmaker, twee hoefsmits, twee rietdekkers, zes schoenmakers, tien kleerenmakers, zes broodbakkers, twee kokenbakkers en een zadelmakersbaas

15. Kwantiteit van wagens met twee paarden, of karren met één paard, welke in de gemeente gevonden worden
15. 100 boerenwagens voor twee paarden, 40 karren voor een paardt
16. Kwantiteit van slagvee, als van ossen, koeijen, schapen en varkens, welke het eene jaar door het andere uit de gemeente geleverd worden
16. Ossen geen. Koeien 25 a 30 stuks. Schapen vijftig stuks. Varkens drie honderd stuks.
17. Soorten en getal van onderscheidene molens, zoo van wind-, als water-korenmolens, pelmolens, houtzaagmolens, kruidmolens en oliemolens
17. Een wind koren molen met een omgang
18. Gemiddelde lengte en gemiddelde breedte van het terrein tot de gemeente behorende, in uren gaans ongeveer
18. Circa twee uren gaans in de lengte en anderhalf uur breedte
19. Namen der polders of bedijkte gronden onder de gemeente behorende
19. Er zijn geen bedijkte polders binnen deze gemeente, ofschoon sommige door zomer kade zijn gedekt, waardoor de landerijen aan de rivier den Eem gelegen bij noordwestelijke stormen aan overstromingen zijn blootgesteld. Men vindt onder Zoest de volgende afdelingen als Isselt, de Hoge en Lage Birk, den Berg Hees, de Heeser Engh, de Zoester Engh, Middelwijk, Langeeindt, de Maaten en Zoestdijker akkers
20. Ligging der polders of ingedijkte gronden, beneden de ordinaire zeevloeden of beneden het ordinair boezemwater
20. Isselt, de Lage Birk, Middelwijk, Langeeindt, de Maaten en Zoestdijker akkers
21. In welke rivieren of kanalen de boezemwateren zich ontlasten
21. In de rivier den Eem, welke beneden Eemnes buiten dijks in de Zuiderzee valt
22. Getal van uitwaterende sluisen en van watermolens tot het drooghouden der ingedijkte landen, met onderscheiding van een of meer molengangen
22. Watermolens zijn er binnen deze gemeente niet. Voorts alleen duikers met slagluiken om de opzetting van het rivier of zee water naar binnen tegen te gaan
23. Tot welke hoogte die rivieren in den wintertijd, boven de ordinaire zomerstand kunnen opzwellen
23. In den winter bij gewoone tijen en hoogten een tot anderhalf voet. En bij storm twee à drie voeten

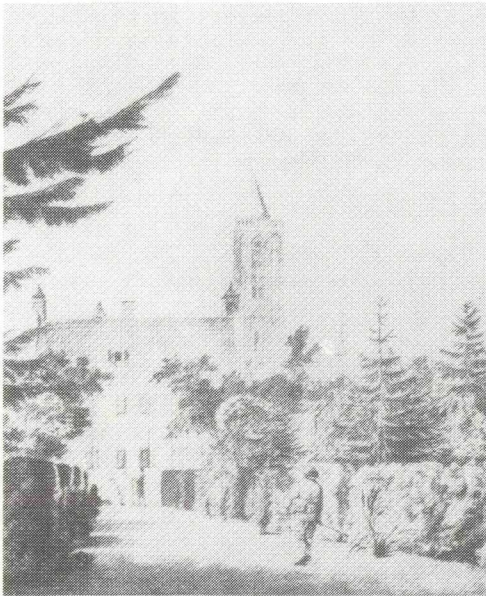

24. De onderscheidene soorten van gronden, als bouwland, weiland, hooiland, bosschen, heide-, veengrond, ongeveer in derzelver proportien, gelijk ook de evenredige grootte van meeren of plassen
24. De laage lande kleiachtig. De hooge gronden grof zandig met kleine keien van marmer en gewoone straat steen gemengd. Ook ligte veen en heigronden. De weilanden of hooi en weilanden bedragen 920 morgen. De bouwlanden circa twaalf honderd morgen. De bosschen honderd morgen. De veengronden twee honderd morgen. De heigronden duizend morgen. Meeren of plassen zijn er niet dan die door verveening zijn ontstaan, en van geen belang is.
25. Voornaamste soorten van granen of andere producten, in derzelver proportien tot elkander
25. Rogge, boekweit, haver, aard-appelen, knollen, welke laatst genoemde door de voortreffelijkheid in smaak, alom gedebiteerd worden
26. Voornaamste soorten van houtgewassen, in welk soort de meeste handel bestaat, het zij tot timmerhout, rijswerken of brandhout
26. Eiken, beuken en berken hakhout. Meest alles tot brandhout gedebiteerd wordende. Het eikenhout wordt eerst geschilt, vervolgens wit aan bosschjes gebonden verkogt, en meestal naar Amsterdam en Noordholland vervoerd
27. Bijzondere producten van delfstoffen, hetzij pijp- of tegel-aarde, ijzer-erts, gelijk ook turf, met de kwantiteiten die gewoonlijk jaarlijks worden opgeleverd
27. Deze gemeente geeft een soort van leem, welke gedroogd een geel achtige couleur aanneemt, en zeer geschikt is voor het metzelen van bakovens. Edoch wordt niet of zeer winzig buiten de gemeente vervoerd. Ook graaft en zoekt men in de hei groote en kleine straat steenen. Voorts wordt alhier een ligte kwantiteit turf gestoken en gebaggerd, als ook plaggen gemaaid, zoo wel om te branden als ter mesting. Van de turf wordt jaarlijks een zes a zeven duizend tonnen gebaggerd en gestoken en naar elders vervoerd

28. Jaarlijksch product van koren en hooi in ordinaire tijden, het koren in mudden, het hooi in voeren of ponden

29. Wegen, strekkende naar de naast omliggende plaatsen en derzelver aard en gesteldheid in onderscheidene seizoenen, alsmede door welk soort van gronden, het zij bouwland, weiland. enz.
Derzelver gemiddelde breedte in voeten, en lengte in uren gaans

30. Communicatie te water met de naast omliggende plaatsen, en voor welk grootste soort van schepen, gerekend naar de capaciteit van bruggen en sluisen

28. Aan rogge elf duizend twee honderd en vijftig schepel of 2812 mudden. Aan boekweit 8000 schepel of 2000 mudden. Aan aardappelen 22000 schepel of 5500 mudden. Aan haver 1760 schepel of 440 mudden. Hooi 504000 pond, alles Amsterdamsche maat.

29. Naar Utrecht, Naarden, Amersfoort en de nabij gelegen dorpen als Hilversum, Eemnes, Baarn, de Vuursche, het Hoogeland, Zeist, de Bilt en Maartensdijk. De weg naar Utrecht legt grootendeels door heidevelden, gelijk ook die naar Naarden. Die naar Amersfoort is langs bouwhoeven wei-, bouw- en boschlanden; is in den zomer zwaar en zandig, in den winter nat en met gaten, en een gedeelte van dezelve, de Neerweg genaamd, veenachtig. De gemiddelde breedte is 3 a 4 roeden. De wegen naar Utrecht en Naarden met uitzondering daar dezelve door de dorpen lopen, in de hei van een te onbepaalde breedte om hier iets van op te geven, in den zomer zwaar zandig, in den winter vochtig en hier en daar met gaten. Utrecht legt van deze gemeente circa vier uren, Naarden drie en Amersfoort anderhalf uur gaans

30. Met Amsterdam en alle de steden plaatsen gelegen aan de Zuiderzee. Ook met Amersfoort langs de rivier den Eem, welke rivier voor geen zware schepen bevaarbaar is. De smak schepen, en de gewoone Zwolsche en Amersfoorder beurt schepen, welke de rivier den Eem kunnen bevaren.

31. Hoe diep op de rivieren, kanalen of bevaarbare griften of beeken geladen kan worden, of tot welke zwaarte in lasten of ponden bij het droogste van het jaargetij of gewoon laag water
31. Men rekent dat de schepen op de rivier den Eem vier en een half voet diepte kunnen laden. Er is echter langs de grenzen dezer gemeente onder de jurisdictie van Baarn in de nabijheid van het paleis van de Kroon Prins eene stromende beek, de Praamgraft genaamd, welke waarschijnlijk door het stellen van goede schutdeuren, en het uitdiepen en verbreedden van gemelde beek een zeer goed kanaal zoude vormen tot het Paleis of tot Zoestdijk, als zijnde niet langer dan een groote drie kwartier uur gaans van den Eem en hebbende in den zomertijd circa anderhalf voet water, iets 't welke voor 't paleis het grootst gemak zoude opleveren, en voor het debiet van het hakhout dat jaarlijks in dezen bosschen valt zeer belangrijk zoude zijn.
32. Hoe veel moet worden op- of af geschut op de kanalen, of bevaarbare rivieren of griften tot naar de naast omliggende plaatsen bij ordinair zomerwater, en door welk getal en soort van sluisen
32. Van gene applicatie voor deze gemeente
33. Welke dezer rivieren, vaarten of kanalen van een jaagpad voorzien zijn
33. De rivier den Eem heeft bijna van hare uitwatering tot aan de stad Amersfoort een jaagpadt, gedeeltelijk aan hare rechter, gedeeltelijk aan hare linker oever
34. Aan welke plaatsen, groote of kleine veeren om de rivieren over te trekken, gevonden worden, en van welke middelen men zich bedient
34. Aan de Groote Melm legt een pondt tot het overzetten van paarden en koeien, en een kleinder roeischuitje voor voetgangers. Idem aan de Kleine Melm heeft men insgelijks een roeischuitje voor voetgangers om zich de rivier den Eem te doen overzetten
35. Op welke plaatsen de rivieren des zomers doorwaadbaar zijn
35. Op twee a drie plaatsen als onder Isselt, en in den omtrek van de plaats genaamd Hogerhorst en onder Middewijk.

36. In plaatsen, waar kanalen of beken haren uitloop hebben, in zee of andere rivieren, of en hoedanig dezelve aldaar zijn afgesloten
36. De rivier den Eem heeft een vrije uitwatering in de Zuyderzee. Sommige tocht slooten hebben valluiken om de vloed van het buiten water te beletten, en bij laag boezem water de lossing naar buiten te bevorderen.
37. Aan de plaatsen, waar eb en vloed gaat, het verschil tusschen dezelve. Alsmede het uur op hetwelk de getijden invallen, bij nieuwe en volle maan
37. Gewoone ebbe en vloed wordt binnen deze gemeente niet genoegzaam opgemerkt om daar van opgave te doen.
38. Hoogte der hoogstbekende stormvloeden boven de ordinaire vloed, met het jaargetijde van dien vloed
38. In de jaren 1775 en 1776, doch die van 1791 heeft deze beiden eenigzints overtroffen, en zoude volgens aantekeningen van dat jaar wel vier a vijf voet boven de ordinaire vloed gestaan hebben.

*Opzemaakt by de. Burgemeester van Loosdrecht den 14 Augustus
vijftien honderd vijftien en Overleehoud*

Steynwardenbrack

WERKGROEP GENEALOGIE

door G. Staalenhoef

Op maandagavond 13 december 1982 zijn vijf leden van de Werkgroep Genealogie bijeengewees. Twee leden van de vereniging, die zich niet eerder voor onze werkgroep hadden gemeld waren eveneens binnengestapt. De verwachting bestaat dat ook zij tot de vaste bezoekers gaan behoren!

Wij hebben ons uitvoerig beziggehouden met de regels welke kunnen gaan gelden voor het raadplegen van de collecties van onze werkgroep.

Op grond van de daaromtrent levende gedachten zal een opsomming worden opgesteld waarin wordt aangegeven op welke wijze de gebruikers van onze collectie tegemoet kunnen komen aan onze wensen. Al te strakke reglementering kan leden de lust tot publiceren temperen, terwijl de beoogde zekerheid (namelijk dat men met andermans veren gaat pronken) toch nooit volledig kan worden bereikt.

Uiteraard zijn ook deze keer weer wederwaardigheden en gegevens uitgewisseld.

Voor de komende tijd zijn de volgende afspraken gemaakt.

In 1983 zal worden bijeengekomen:

donderdag 10 februari; maandag 11 april; donderdag 9 juni;

maandag 8 augustus; donderdag 6 oktober en maandag 12 december.

Op deze avonden is een ieder welkom vanaf 19.30 uur in de Oudheidskamer, Ferd. Huijcklaan 18. U gelieve de data in uw agenda te noteren.

Iedere keer zullen wat mededelingen worden gedaan, een bepaald onderwerp worden besproken en een vragenuurtje worden gehouden. Ook zal worden medegedeeld met welk onderwerp leden op een bepaald moment bezig zijn. Hierdoor kan men elkaar wellicht informatie toespelen en dubbel werk voorkomen.

WIE HELPT ONS ?

Een lezer van ons blad zond ons een overdruk van pagina 130 uit het boek "Schouwen zoals 't was" door W.P. de Vrieze, van welk boek in 1982 een herdruk is verschenen.

Het is een verslag van een gruwelijke roofoverval, welke heeft plaatsgevonden in de avond van 22 december 1815 te Brouwershaven.

Alhoewel de gruweldaad zich ver buiten het gezichtsveld van Soest heeft afgespeeld, is dit verslag - en met name de laatste regel hiervan - voor ons van historisch belang.

Wie weet, waar de betreffende kist zich momenteel bevindt?
Hoe is deze kist in Soest terechtgekomen?

"Als u er meer van weet", laat u het dan aan ons redactie-adres weten. U zult zeker niet tot de verdachten worden gerekend!!!

Uit deze eikenhouten kist roofden de neven Marinus (27) en Pieter van Nieuwenhuyzen (24) beiden geboortig uit Brouwershaven negen zakken met geld, bij elkaar ongeveer 4000 gulden. Deze (roof)moord vond plaats op de avond van 22 december 1815, op de boerderij (thans Elkerzeescheweg 35) van Th. Franse van den Bout (82) en zij vrouw Geertje Jacobse Padmos (73), n.b. de grootouders van bovengenoemde P. van Nieuwenhuyzen. Het bejaarde echtpaar werd op afschuwelijke wijze met een essenhouten knuppel doodgeslagen, waarna de overvallers de kist naar buiten sleepen, de achterzijde openbraken en met het geld verdwenen. M. van Nieuwenhuyzen van Ellemeet, ongunstig bekend staand, werd reeds de volgende dag gearresteerd en in Zierikzee gevangen gezet. P. van Nieuwenhuyzen, landbouwer op "Klooster Bethlehem" vluchtte op 25 december via Bommenede naar Herkingen en werd door een toevalligheid op 26 december in een herberg te Moordrecht gearresteerd en naar Zierikzee gebracht. Nog twee andere verdachten als medeplichtigen werden te Zierikzee gevangen gezet, nl. H. Kristallijn en J. de Oude, beide uit Ellemeet, maar bij gebrek aan bewijs spoedig vrijgelaten.

Hoewel 59 verschillende getuigen voor het Hof van Assises te Middelburg bezwarende feiten naar voren brachten, ontkende M. van Nieuwenhuyzen de hem ten laste gelegde moord, gepleegd te hebben. Toch werd hij op 3 februari 1817 in het openbaar opgehangen voor het stadhuis te Middelburg. Pieter volgde dit zelfde lot, als medeplichtige aan de moord, op 10 november 1817. De advocaat van laatstgenoemde, J. Bal Snijders schreef in 1817 het 125 pagina's tellende boekje "Verhoor en Vonnis van M. en P. Nieuwenhuyzen". De eiken kist hier op een foto uit 1943 bevindt zich tegenwoordig in Soest.

BOEKENPLANK

Dezer dagen verscheen bij Uitgeverij BZZTÔH te 's-Gravenhage een biografische schets van de hand van Peter Winkels en Chris Will, getiteld "Jacobus van Looy, schilder van huis uit, schrijver door toevallige omstandigheden".

Het boekje geeft een beeld van deze Haarlemse beeldend kunstenaar, literator en toneelvertaler (1855-1930), die ook voor Soest van belang is geweest, omdat hij niet alleen in onze gemeente woonde van 1894 tot 1907, maar ook de rust die er heerste - in tegenstelling tot Amsterdam "het centrum der beschaving" - zo waardeert. Hij vindt het jammer af en toe zijn woonplaats te moeten verlaten voor allerlei zaken en activiteiten, waarin hij betrokken is.

Tijdens zijn studie aan de Amsterdamse Academie voor Beeldende Kunsten is hij met name een van de mensen die door zijn dubbeltalent contacten legt tussen schilders en schrijvers. Hij onderhoudt een uitvoerige correspondentie met een groot aantal kunstbroeders. Het boekje pretendeert een schets te zijn van het leven van Van Looy, maar het is meer dan dat. Het is tevens een door originele citaten en door tijdgenoten opgetekende anecdotes geardeerd overzicht van de kunstgeschiedenis van 1855 tot 1930, waarbij u menige naam uit die jaren met herkenning zult begroeten. Aan het verblijf in Soest werd door de schrijvers een apart hoofdstuk gewijd.

Alleen al daarom zult u het boekje aantreffen in de bibliotheek van onze historische vereniging.

Overigens is het opvallend, dat de beide schrijvers - die toch als neerlandicus en kunsthistoricus zeker in staat moeten worden geacht een gefundeerde mening over het werk van Van Looy te hebben - zich van een waarde-oordeel over dat werk en de betekenis daarvan binnen de ontwikkelingen van zijn tijd onthouden.

Misschien is het ook beter dit waarde-oordeel over te laten aan een volgende generatie, die op meer afstand ook meer objectief de kwaliteiten van Van Looy zal weten te "waarde"ren.

Hoe het ook zij, het boekje is een waardevolle aanvulling op hetgeen reeds vroeger is gepubliceerd over de literaire kant van Van Looy's werk.

Jammer blijft het, dat de tekst onvoldoende werd gecorrigeerd, waardoor zetfouten niet tijdig werden opgemerkt en dat de schaarse afbeeldingen uitsluitend in zwart-wit worden weergegeven op een papiersoort die de kwaliteit van die afbeeldingen afbreuk doet. Toch heb ik het boekje met veel plezier gelezen.

De prijs? f 26,50.

"Soest en Soesterberg in oude ansichten", deel II verschenen

Onlangs verscheen het boekje "Soest en Soesterberg in oude ansichten" deel II, dat is samengesteld door Ben J. van Os. Tijdens een bijeenkomst in de Oudheidkamer werd vrijdagmiddag 17 december jl. een eerste exemplaar door de heer Jan Wessels uitgereikt aan de secretaris/penningmeester van de Historische Vereniging Soest, de heer Van den Breemer.

De heer Wessels zei dat er altijd veel belangstelling bestaat voor de plaatselijke historie. Dat blijkt wanneer er een tentoonstelling over dat onderwerp wordt gehouden of als er historische of folkloristische feesten zijn of als er een nieuw boek over Soest uitkomt.

De heer Wessels was zeer gelukkig met de periode die Van Os behandeld heeft in het boekje, namelijk van 1890 tot 1930. Nadat de heer Van den Breemer het eerste exemplaar ontvangen had, zei hij als autochtoon het boekje kritisch te zullen bekijken. Hij bedankte de auteur voor het samenstellen van dit nieuwe boek.

Het laatste woord tijdens de uitreiking was aan de heer Van Os. Hij noemde onder meer dat het logisch was dat het boek aan Peter van den Breemer werd aangeboden:

"Hij is met zijn collega bestuursleden - ik kan beter zeggen vrienden van het Oude Soest - constant actief wanneer het om Soest gaat".

Verkrijgbaar in de boekhandel voor f 33,75.

contributie 1983

U doet de penningmeester van de Historische Vereniging Soest een groot plezier, door Uw contributie over 1983 te betalen door middel van bijgevoegde accept-girokaart

wie ???

Wie van de lezers heeft nog oude herinneringen aan Soest, die geschikt zijn voor ons blad.

Bel of schrijf dan even naar de redactie van dit blad.
Tel. 02155 - 11972

gevraagd

door een der medewerkers van dit blad ansichtkaarten, foto's en knipsels uit kranten en tijdschriften voor zijn verzameling molen- en kastelendocumentatie
Voor nadere inlichtingen kunt U bellen 033 - 722948.

Nieuwe leden/donateurs tot 1 februari 1983

Jaap Backelandt	Middelwijkstraat 44	Soest
Ver. Vrijwillige		
Brandweer Soest	Braamweg 49	Soest
Dr. R.G.C. van den Brink	Amersfoortsestraat 134	Soesterberg
G. van Brummelen	Ossendamweg 44	Soest
Mevr. J. v.d. Bijl-de Jong	Buntweg 13	Soest
B. Bijlsma	De Genestetlaan 6	Soest
R. Dorresteyn	Pelikaanweg 16	Soest
Dr. E.W. Hellendoorn	Sparrenlaan 8	Soest
L.D.G. de la Houssaye	Vosseveldlaan 13	Soest
Drs. H.M. Jonker	Prins Hendriklaan 11	Soest
J. Knecht	Veenbesstraat 334	Soest
Mevr. I. Kronemeijer	Betje Wolfflaan 31	Soest
Mevr. I. van Meerwijk	Eemstraat 2	Soest
Tom Niels	Kolonieweg 2C	Soest
D. v.d. Pol	Hartmanlaan 5	Soest
J.G. van Rouwendaal	Stadhouderslaan 39	Soest
Mevr. A.A.W.J. Segers	Veenbesstraat 316	Soest
J. Smink	De Weeren 9	Oldetrije
F. Wilkens	Veenbesstraat 514	Soest